

RIJEČ UREDNIŠTVA

JESMO LI IZ POVIJESTI NEŠTO NAUČILI?

Kaže se da je „povijest učiteljica života“, a ako je tome tako, onda nas događanja u sadašnjosti i nehotice potiču na opreznost i usporedbu s gotovo istovjetnim događanjima u prošlosti i mogućim sličnim posljedicama. Na razmišljanje nas je potaknuo postupak osnivanja većinske privatne tvrtke Hrvatsko drvo d.o.o. od strane državne tvrtke Hrvatske šume d.o.o., kojega na naše zadovoljstvo Nadzorni odbor nije prihvatio, no prema nekim saznanjima u vrijeme pisanja ovog uvodnika, unatoč tomu postupak osnivanja ide dalje. Pitamo se, čime bi osnivanje nove tvrtke poboljšalo i unaprijedilo poslovanje Hrvatskih šuma d.o.o., što bi trebala biti glavna zadaća uprave Društva? Nepostojanje nacionalne šumarske strategije i politike, omogućuje razvoj ovakvih ideja bez potpore struke. Svakako, hoće li se ili ne ova ideja ostvariti, „pušući na hladno“ komentirat ćemo je i ukazati na moguće posljedice. Uz suosnivača i većinskog partnera Hrvatske šume d.o.o. s 25 % udjela, te tvrtke Spin Valis i Viševica-Komp sa po 7 %, tvrtku bi činilo još devet drvoprerađivačkih tvrtki i Hrvatska gospodarska komora s po 6,1 % udjela. Uz ostale djelatnosti, koje se uglavnom preklapaju s već postojećim u Hrvatskim šumama d.o.o. (?), glavna djelatnost tvrtke trebala bi se odnositi na promociju kvalitete i dostupnosti hrvatskog drva i promociju drvne industrije u tuzemstvu i inozemstvu. Zar jedna od glavnih zadaća Hrvatskih šuma d.o.o. nije promicanje kvalitete i dostupnosti hrvatskog drva? Zašto treba nova tvrtka preko koje bi Hrvatske šume d.o.o. promovirale kvalitetu i prirodnost naših šuma koja je dokazana dobivanjem FSC certifikata? Kao da do sada to ne rade! Zapitajmo se kakav se doprinos u poslovanju (pridobivanju čim veće dobiti koja je cilj svakog poduzetništva) očekuje od pojedinog ulagača? Za svaku industrijsku proizvodnju važni su imputi sirovina i materijala (npr. za industrijsku proizvodnju u Hrvatskoj oni su 2013. godine bili oko 47 %) i svaki proizvođač teži k tome da oni budu čim kvalitetniji, a troškovi nabave čim niži. Kako bi Hrvatske šume d.o.o. zadovoljile taj poduzetnički opravdani kriterij da isporučuju najkvalitetniju sirovinu uz najniže cijene? Gdje je tu realan interes države-suvlasnika da sukladno udjelu u vlasništvu za malu dobit puni privatne džepove, rasipajući za sitniš nacionalno bogatstvo i to ponajprije na uštrb načela potrajnog gospodarenja šumama? Zar su privatni interesi važniji od očuvanja nacionalnog bogatstva kao što su šume? Neki se opravdano pitaju bi li uz moguće poznate ulagače bilo i potencijalnih „tajnih ulagača“ i tko su oni? Svakako, uz potpisane ugovore s drvoprerađivačima po netržišnim cijenama sirovine i lišavanja pratećih djelatnosti u šumarstvu, evo još jednog bisera „uspješnog“ restrukturiranja odnosno trgovačkog društva. Kakovu

to još zaštitu prerada drva treba tražiti od šumarstva, kada u odnosu na konkurenciju ima položajnu rentu – što primjerice Spačvi d.o.o. još treba za uspješno poslovanje, kada joj sirovina, i to ona najkvalitetnija, pada u dvorište uz netržišne cijene? A ona ostvaruje još i predstečajnu nagodbu uz „netaknutu“ istu rukovodeću ekipu, koja je i polučila negativan rezultat. Kažu, spašavamo radna mjesta, a istovremeno zaposlenike u šumarstvu šaljemo uz otpremnine u prijevremenu mirovinu, neopravdano povećavajući broj umirovljenika opterećujući i onako preopterećeni mirovinski fond i smanjujući prihode lokalne zajednice, uglavnom ruralnih područja, pospješujući time, između ostaloga, napuštanje istih.

Osim toga, nije daleko od istine i pretpostavka da je ovakva struktura tvrtke idealno ozračje da s vremenom postane leglo korupcije s trendom širenja i izvan tvrtke. Pušući na hladno, kao što rekosmo, oslanjajući se na već viđeno iz prošlosti, prisjećamo se i ukazujemo na šumarsko-drvarsku korupcijsku aferu „Našička D. D.“ iz tridesetih godina prošloga stoljeća, kada je Država dokazano oštećena za 230,6 mil. dinara, a nedokazano i mnogo više (Izvor: Zvonimir Kulundžić „Politika i korupcija u kraljevskoj Jugoslaviji“). U uređenoj Austro-Ugarskoj monarhiji problem korupcije praktički nije ni postojao, navodi autor. No, pred početak Prvog svjetskog rata, uvoda u kraj monarhije, javlja se taj problem i to u vrijeme banovanja sveučilišnog profesora, visokokulturnoga i vrlo zaslužnog historioografa i bibliofila Nikole Tomašića, za kojega njegov kolega sveučilišni profesor Vinko Krišković navodi da je „glavni Tomašićev krimen to što je u hrvatski javni život uveo korupciju“. Sve je počelo s izbornim fondovima, a onda je krenulo dalje i kako kaže autor „iskristaliziralo se shvaćanje koje je kulminiralo u tada vrlo popularnoj izreci: *Glavno da je sve po zakonu*“. Podsjeća li vas možda ova izreka na nešto?

Velika korupcijska afera dobila je ogroman publicitet, vrh tvrtke Našička d.d. – akteri korupcije suđeni su, osuđeni, izrečene kazne su žalbama smanjivane, a kada se krenulo izvan tvrtke prema „vrhovima“, gotovo sve se rasplinulo??? U knjizi od 750 stranica u pet poglavlja, u ovome slučaju interesantno je I. poglavlje (70 str.) pod naslovom „Korupcija kao sistem i smisao vlasti“ i II. poglavlje (326 str.) „Ocean korupcije“ ili tzv. „Našička afera“. Naravno, interesantna su i ostala tri poglavlja. Na ovoj stranici nemamo mogućnost iznijeti sve detalje afere, neke smo izravno, a neke neizravno samo naznačili, te čitatelje upućujemo da otvore našu web stranicu www.sumari.hr gdje ćemo nastojati objaviti pojedine interesantne dijelove knjige.

Uredništvo